

S. Sayısı : 165

Satın alınan Aydın ve şubata demiryollarının tesellüm ve tasfiyesine ve işletme muamelâtına dair kanun lâiyhası ve Nafia ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/215)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar Müdürlüğü

Sayı : 6/1537

20-V-1934

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Satın alınan Aydın ve şubata demiryollarının tesellüm ve tasfiyesine ve işletme muamelâtına dair Nafia vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 19-5-1935 te Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

İ. İnönü

Satın alınan Aydın ve şubata demiryollarının tesellüm ve tasfiyesine ve işletme muamelâtına dair kanunun esbabı mucibesi

Madde 1 — 65 seneden beri Aydın şirketinin kendi usul ve teamüllerine göre işletilmekte olan bu hatta mubayaa tarihinden itibaren Devlet demiryollarında tatbik edilen nizam ve tarifelerin tatbiki halinde bu hattın ifa edegelmekte olduğu nakil hizmetlerini bir müddet için felsece uğratacağı düşünülerek bu hattı Devlet demiryolları şekline koymak için bir intikal devresi ihdası muvafık görülmüştür.

Madde 2 — Şimdiye kadar anonim bir şirket halinde idare edilen Aydın hattının bu nevi şirketlerin teşkilâtına göre kurulmuş olan idaresinde bundan sonra bazı değişiklikler yapılması zarurî olduğu ve artık Devlet demiryolları idaresine bağlandıktan sonra bir kısım memurların ve bilhassa yüksek ücret alan ecnebi memurların yerlerine Türk memurlar ikame edildikten sonra bu gibi memurların hizmetine nihayet verilmesi lüzumu göz önüne alınarak bu madde konulmuştur.

Madde 3 — Devlet demiryolları İşletme idaresinin 935 senesi bütçe kanununun Aydın hattı mukavelesinin Büyük Millet Meclisince tasdikından evvel meriyete gireceği düşünülerek bu madde yazılmıştır.

Madde 4 — 934 takvim senesinde 2 300 000 lira varidat veren bu hattın 935 senesinde Afyon - Antalya hattına aid inşaat malzemesi ile hattın bazı mntakalarında yeni kurulan sanayi müesseselerinin vereceği fazla nakliyat nazarı itibare alınarak 935 senesi varidatı (2 500 000) iki milyon beş yüz bin lira olarak tahmin edilmiştir.

Madde 5 — Bu madde hükmü geçen sene mubayaa edilen İzmir - Kasaba ve şubeleri hattının tesellüm ve tasfiyesi hakkındaki kanunun hükümlerine uygundur. Fazla olarak Devlet demiryolları hizmetine geçen memurlara sırhî yardım bakımından bir hükmü ihtiva etmektedir.

Madde 6 — Hükümetce inşa edilmekte olan Afyon - Antalya hattının içine aldığı Aydın hattı parçasını Devlet demiryolları tipine irca etmek için yapılması zarurî olan bazı masrafların Devlet demiryolları bütçesi ile bir alâkası olmaması lâzımgeleceğine göre bu hususun bir madde ile tesbit edilmesi lüzumlu görülmüştür.

Nafra encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Nafra encümeni
Karar No. 12
Esas No. 1/215

25 - V - 1935

Yüksek Başkanlığa

Satın alınan Aydın ve şubası demiryollarının tesellüm ve tasfiyesi ve işletme muamelâtına dair Başvekillikten gönderilib encümenimize havale buyurulmuş olan kanun lâyihası ve esbabı mucibe mazbatası Nafra vekâleti münakalât reisi ve hukuk müşaviri bulunduğu halde okunub incelendi.

Bütün maddeleri muvafık görüldü. Yalnız kanunun hangi tarihten muteber olacağı hakkındaki yedinci maddesi:

Madde 7 — (Bu kanun Aydın demiryolunun satın alma mukavelenamesinin tasdik muamelesi ikmal olunarak tesellüm muamelesine başlandırıldığı tarihten muteberdir) şekline konularak Bütçe encümenine verilmek üzere Yüksek

katınıza sunuldu.

Nafra E. Reisi	M. M.	Kâtib
Samsun	Erzincan	Manisa
Etem Tuncel	A. Samih	Osman
A. Karahisar	A. Karahisar	Çoruh
Mebrure Gönenç	C. Akçın	Ö. Fehmi Noylan
Elâziz	Eskişehir	İçel
F. Ziya Çiyiltepe	A. Özdemir	Fikri Mutlu
İçel	İzmir	Isparta
H. Saydam	S. Epikmen	H. Özdamar
Kars	Kütahya	Niğde
Baha Öngören	İ. Dalıkbaç	Halid Mengi
Samsun		
Dr. A. Sirel		

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
M. No. 97
Esas No. 1/215

5 - VI - 1935

Yüksek Reisliğe

Satın alınması takarrür eden Aydın ve şubası demiryollarının tesellüm ve tasfiyesine ve işletme muamelâtına dair olup Başkanlığın 20 - V - 1935 tarih ve 6/1537 sayılı tezkeresile Yüksek Kamutaya sunulmuş olan kanun lâyihası Bayındırlık komisyonunun mazbatasile birlikte komisyonumuza verilmiş olmakla Bayındırlık bakanı Ali Çetinkaya bulunduğu halde okundu ve konuşuldu.

2745 sayılı kanunla satın alma mukavelesi tasdik edilmiş olan Aydın ve şubası demiryollarının tesellüm ve tasfiyesine ve işletme muamelâtına aid hükümleri ihtiva eden bu lâyiha komisyonumuz da esas itibarile muvafık bulmuştur. Yalnız 3, 4 ve 6 nci maddelerinde maksadı daha açık bir surette ifade edecek şekilde bazı

değişiklikler yapılmıştır.

Mukavelenin katî olarak meriyete geçmesi için şirket umumî heyetince de tasdik lâzımgelmekte olup bu muamele haziran 1935 içinde tekemmül edeceğinden kanunun meriyetine müteallik 7 nci maddedeki meriyet tarihinin İcra Vekilleri Heyetince tesbit ve ilânı daha muvafık olacağı düşünülerek bu madde dahi o yolda tadil edilmiş ve diğer maddeler olduğu gibi kabul edilmiştir.

Müstacelen müzakeresi dileğile Umumî Heyetin tasvibine konmak üzere Yüksek Reisliğe sunuldu.

Reis	R. V.	M. M.
Burdur	Isparta	Trabzon
M. Ş. Özkan	M. Ünsal	Sırrı Day

Katib			Manisa	Muş	Sivas
İstanbul	Balıkesir	Çorum	Türkoğlu	S. Çiloğlu	Remzi Çiner
F. Öymen	E. Adakan	M. Cantekin			
Diyarbakir	Gümüşane	İzmir	Tokad	Yozgad	
R. Bekit	Durak Sakarya	K. İnanc	S. Genca	S. İçöz	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Satın alınan Aydın ve şubata demiryollarının tesellüm ve tasfiyesine ve işletme muamelâtına dair kanun lâyihası

MADDE 1 — 2745 numaralı kanunla satın alınan Aydın hattı ve şubata Demiryolları satın alma mukavelesindeki şartlara göre teslim ve tesellüm muamelesinin ifasına ve tasfiyesine ve bu hattın işletme umuruna bilcümle hukuk ve vekaile Nafia vekilinin nezareti altında olmak üzere Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü memur edilmiştir.

Aydın ve şubata demiryollarında mevcut talimat ve mukarrerat ve tarifeler 1 Haziran 1936 tarihine kadar aynen tatbik edilebilir. Devlet demiryolları umum müdürlüğü bu tarihe kadar işbu talimat ve mukarrerat ve tarifeleri Devlet demiryollarında tatbik edilenlere uygun bir şekilde tadil edecek ve ticarî muamelâtın icabına göre Aydın demiryolu şirketince ötedenberi teamülen tatbik edilmiş olan usul ve muamelâtı umum müdürlük aynen tatbik ve ifa ya salâhiyetta olacaktır.

MADDE 2 — Devlet demiryolları ve limanları işletme umum müdürlüğü hattın tesellümü tarihinden itibaren iki ay zarfında işbu hattın işletme teşkilâtına lâzım olan memurin ve müstahdem kadrosunu tanzim ve Nafia vekâletine tasdik ettirecektir.

Bu kadronun tanzimine kadar mubayaa mukavelesi mucibince devralınan memurin ve müstahdem kadrosunu aynen muhafaza edebilir. Memurlardan tasfiyeleri icab edenlerin bu müddet zarfında muamelesi ikmal edilecektir.

MADDE 3 — Satın alınan bu hatların 1936 senesi mayıs gayesine kadar işletmesine taallük eden âdi ve fevkalâde bütün masrafları 915 000 (dokuz yüz on beş bin) liradan ibaret mubayaa taksiti umum müdürlüğün mümasili işlerde tatbik eylediği usullere göre yapılmak üzere Devlet demiryolları ve limanları işletme idaresinin 1935 senesi bütçesinde açılan (Hususî Aydın hattı masrafı) faslına konulan (2 500 000) iki milyon beş yüz bin lira tahsisattan tesviye edilir. Aydın ve şubata demiryollarının varidatı sene nihayetinde Devlet demiryolları ve limanları işletme umumi

NAFIA ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Satın alınan Aydın ve şubata demiryollarının tesellüm ve tasfiyesine ve işletme muamelâtına dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Olduğu gibi

MADDE 2 — Olduğu gibi

MADDE 3 — Olduğu gibi

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

MADDE 1 — Hükûmetin maddesi aynen

MADDE 2 — Hükûmetin maddesi aynen

MADDE 3 — Satın alınan bu hatların 1 haziran 1935 ten itibaren 1935 malî yılı içinde tahakkuk edecek adi ve fevkalâde bütün masrafları ile ücretleri ve hattın mübayaa taksiti ve mukavelesi mucibince tediyesi icab eden paralar ve basılacak tahvillerin basım ve tesellümüne aid bütün resim ve masraflar Devlet demiryolları ve limanları işletme idaresinin 1935 bütçesinde açılacak (Aydın hattı umum masrafı) faslına konulan 2 500 000 liralık tahsisattan ödenir.

Bu tahsisattan yapılan masraflar malî yıl sonunda tekabül ettiği tahsisatı ile beraber idarenin masraf bütçesinin mütenazır fasıl ve mad-

idaresinin 1935 bütçesi mütenazırı fasıl ve maddelerine irad ve masrafları da keza idarenin masraf bütçesinin mütenazırı fasıl ve maddelerine masraf kaydolunur. Bunların yekûnu hususî fasıl yekûnuna tecavüz edemez.

Şirketten devralman mukavelelere göre te-diyesi icabeden borçlar ve basılacak tahvillerin basım ve teslimine aid bütün resim ve masrafları da bu fasıldan verilir.

MADDE 4 — Üçüncü maddede yazılı hatların her türlü varidatı; 1935 senesi Devlet demiryolları ve limanları İşletme bütçesinde ayrılan (Hususî Aydın hattı varidatı faslına) bir kalem olarak (2 500 000) lira tahmin edilmiştir. Şirketten devralman mukavelelerdeki matlubattan tahsil edilecek mebalîğ ile işletmeye aid olarak tesellüm olunacak nakid bu fasla ilâve olunur.

MADDE 5 — Satın alma mukavelesinin 3 ncü maddesi mucibince Devlet demiryolları İdaresine devrolunan terki hizmet ikramiye sandığı, teavün sandığı ve iâşe paraları istihkakları nisbetinde memurlara tevzi edilerek bu hesaplar tasfiye edilir.

Yine bu madde mucibince Devlet demiryolları İdaresine geçecek olan memur ve müstahdemler 1 haziran 1935 tarihinden itibaren Devlet demiryolları memurlarının haiz oldukları hakları kazanırlar ve bunlardan müseccel olanlar Devlet demiryollarının bir senelik müseccel memur ve müstahdemleri gibi memurun talimatnamesindeki sıhhi yardımlardan istifade ederler.

MADDE 6 — Aydın hattı ile Afyon - Antalya hattının müşterek kısmı üzerinde yapılacak tesisat ve tadilat masrafları Nafia vekâletinin demiryolları inşaat tesisatından tesviye olunur.

MADDE 7 — Bu kanun _____ tarihinden muteberdir.

MADDE 4 — Olduğu gibi

MADDE 5 — Olduğu gibi

MADDE 6 — Olduğu gibi

MADDE 7 — Bu kanun Aydın demiryolunun satın alma mukavelenamesinin tasdik muamelesi ikmal olunarak tesellüm muamelesine başlandığı tarihten muteberdir.

B. E.

delerine naklolunur.

MADDE 4 — Satın alınan hatların 1 haziran 1935 tarihinden itibaren 1935 mali yılında elde edilecek her türlü varidatı ile mukavelesi mucibince şirketten tahsil edilecek paralardan emanet mahiyetinde olmayanların topo 2 500 000 lira tahmin edilmiştir. Bu varidat Devlet demiryolları ve limanları işletme idaresinin 1935 varidat bütçesinde açılacak (Aydın hattı varidatı) faslına kaydedilir. Tahsil edilen varidat mali yıl sonunda varidat bütçesinin alâkadar tertiblerine naklolunur.

MADDE 5 — Hükûmetin maddesi aynen.

MADDE 6 — Aydın hattı ve bu hat ile Afyon - Antalya hattının müşterek kısmı üzerinde yapılacak tesisat ve tadilat masrafları Nafia vekâletinin demiryolları inşaat tahsisatından tesviye olunur.

MADDE 7 — Bu kanun Aydın demiryollarının satın alma mukavelesinin tasdik muamelesi ikmal olunarak hattın teslimüne başlandığı tarihten muteberdir. Bu tarih İcra Vekilleri Heyetince tesbit ve ilân olunur.

Hü.

Na. E.

MADDE 8 — Bu kanunun icrasına Nafia ve Maliye vekilleri memurdur.

MADDE 8 — Olduğu gibi

19 - V - 1935

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>I. İnönü</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>K. Özalp</i>
Da. V.	Ha. V. V.	Mal. V.
<i>Ş. Kaya</i>	<i>Ş. Kaya</i>	<i>F. Ağralı</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>Ab. Özmen</i>	<i>A. Çetinkaya</i>	<i>Celâl Bayar</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. R. Saydam</i>	<i>Rana Tarhan</i>	<i>M. Erkmen</i>

B. E.

MADDE 8 — Hükümetin maddesi aynen

